

TOKELAUAN

Polokalame lagolago e hēai he totogi mo kilātou e āfāina i fakahāuāga i loto o kāiga

Fakamatalaga e uiga ki nā polokalame lagolago mo tagata mātutua ma tamaiti, i lalo o te Tūlāfono mo Fakahāuāga i loto o Kāiga (Domestic Violence Act 1995)

Kāfai koe e puipuia e he fakatonuga mo te puipuiga i lalo o te Tūlāfono mo Fakahāuāga i loto o Kāiga 1995, e mafai ke auai koe ki he **polokalame lagolago e hēai he totogi** ke fehoahoani ki a te koe oi tau tukutuku tonu te tūlaga kua i ei koe.

E i ei foki nā polokalame e avanoa mo ni **tamaiti** e nonofo ma koe.

Polokalame lagolago i lalo o te Tūlāfono mo
Fakahāuāga i loto o Kāiga e –

- hēai he totogi
- e puipuia mai te iloa e tagata
- fakatatau ki te haogalēmū o koe
- fakatatau ki te atiakega o te loto mākeke.

E MAFAI VĒHEA KE FEHOAHOANI MAI NĀ POLOKALAME IĒNEI KI A TE AU?

Ko nā polokalame e fehoahoani ki a te koe ke **laka ki mua** ma ke **haogalēmū**. E maua ai e koe nā fakamatalaga e uiga ki nā fakatonuga mo te puipuiga, ma e uiga ki nā fakahāuāga ma nā āfāinaga.

Ko nā polokalame mo **tamaiti** e mafai ke fehoahoani ki a te kilātou ke mālamalama ma ke mafai oi tali atu ki nā fakahāuāga ma nā āfāinaga e pa kilātou ki ei ma o lātou kāiga.

E mafai ke filifili e koe he polokalame mai ni itūkāiga polokalame e lahi. E i ei nā polokalame e aofia fakatahi ai ma ni iētahi tino, pē ko nā polokalame e tau tokatahi. E i ei nā polokalame e maua ai te fehoahoani ki te kikelaga o tamaiti (childcare) ma nā auala mo tō fakatahi atu ki ei.

Ko nā polokalame iēnei e kehekehe lele ma te polokalame kua fakatonu tē kua fakatonugia (respondent – te tino kua faia ni fakahāuāga pe ni fakatāugāga), ke fano ki ei kae ke mafai ai oi ola i he olaga e hēai ni fakahāuāga.

KO AI TE FAIA NĀ POLOKALAME?

Ko nā polokalame uma e takitakia e ni **tino kua uma te akoakogia** (trained professionals) ma kua fakatagagia e te Matāeke mo Fakamahinoga (Ministry of Justice).

Ko nā tino iēnei e hāfiagia nā tūlaga kehekehe kua pa ki ei nā tino fuafua ki te mātutua, he tagata pe he fafine, te agānuku, sexual orientation ma te hē kātoatoa o te mālohi (disability).

POLOKALAME MO TAGATA MĀTUTUA

Ko nā polokalame iēnei ka –

- taku atua pe vēhea te fakagāoioiga o he fakatonuga mo te puipuiga ma e uiga ki nā āiātatau a koe e tuha ai ma te fakatonuga
- kavatua ni fakamatalaga e uiga nā fakahāuāga i loto o kāiga ma ona āfāinaga

- fehoahoani atu ki a te koe ki te hakiliga ma te atiakega mo koe te lagolago au uō, kāiga / pui kāiga ma nofonofoga a tagata.
- fehoahoani atu i te faiga o ni fuafuaga mo te haogalēmū tūmau o koe ma au tamaiti
- fehoahoani ki te hākilikiliga o ni auala ke maua ai ni hūiga lelei ki tō ōlaga.

POLOKALAME LAGOLAGO MO TAMAITI

Ko fakahāuāga uma lele e āfāina ai ia tamaiti, e vērā foki kāfai e kikila pe fakalogo ki ei.

E manakomia e tamaiti ni **fehoahoani ma ni lagolago fakaopoopo** ke tali atu ai ki nā mea e tutupu i o lātou ōlaga. E i ei he polokalame lagolago e hēai he totogi e avanoa mo au tamaiti e pa te mātutua ki te 17 tauhaga. Ko nā polokalame iēnei e fai vāega (e i ei fakatahi mai iētahi tamaiti) pe tau tokatahi.

Ko nā polokalame iēnei e mafai ke fehoahoani ki au tamaiti ke –

- iloa e kilātou nā faiga ke haogalēmū ai pea kilātou
- mālamalama pe vēhea oi āfāina kilātou i nā fakahāuāga
- mafai oi fofō nā fakafitāuli ma tukutuku tonu o lātou lagona ma ōtiaga loloto
- atiake te loto mākeke

Ko koe ma hētahi e kikilāgia nā tamaiti (caregiver), e mafai ke hau ki te polokalame fakatahi ma koe ma au tamaiti

E FIA TE MATALOA E AVANOA AI NĀ POLOKALAME?

E pa ki te **tolu tauhaga** te mataloa talu te maua o te fakatonuga mo te puipuiga, e mafai ai koe ke talohaga mo he polokalame e hē totogia.

Ko te taimi fakatapulā tēnei e mafai ke toe fakaopoopo kāfai e i ei ni tūlaga fakapitoa. Fehili la ki te Fale Fakamahino e uiga ki te mea tēnei kāfai te fakatonuga a koe kua hili atu i te tolu tauhaga te mataloa.

Mo ni iētahi fakamatalaga e uiga ki nā polokalame
lagolago iēnei, fakafehokotaki te Fale Fakamahino mo
Kāiga i te website: (www.justice.govt.nz/family), pe faitala
ki tau lōia.

TUHI TALOHAGA

Polokalame mo nā tino mātutua e puipuia

I lalo o te Vāega 29 o te Tūlāfono mo Fakahāuāga i loto o Kāiga 1995, ko au e fofou ke kave au ki he polokalame e fakailoa ai e uiga ki te puipuiga mai nā fakahāuāga i loto o kāiga.

Igoa: _____

Tuātuhi: _____

Telefoni: _____

Atunuku na tupuga mai ai: _____

Igoa o tē kua fakatonugia kua tūhia i loto o te fakatonuga mo te puipuiga:

Fale Fakamahino mo Kāiga na fai ai te fakatonuga mo te puipuiga:

Polokalame ni tamaiti

I lalo o te Vāega 29(1)(b) o te Tūlāfono mo Fakahāuāga i loto o Kāiga 1995, ko au e fofou ke kave nā tamaiti iēnei a aku e tūhia nā igoa i lalo, ki he polokalame e fakailoa ai e uiga ki te puipuiga mai nā fakahāuāga i loto o kāiga.

Toku igoa: _____

Tuātuhi: _____

Telefoni: _____

Igoa o te tamaiti

Aho fānau

Atunuku na tupuga mai ai

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Fale Fakamahino mo Kāiga na fai ai te fakatonuga mo te
puipuiga:

Igoa o tē kua fakatonuga e tūhia i loto o te fakatonuga mo te
puipuiga:

277 DFC Domestic 009 10/9FINAL 10/9/03, 5:53 PM 1

Gāugāu te tuhi talohaga tēnei oi lafo ai i
te meli pe kave ki te Fale Fakamahino mo
Kāiga e pili atu.

[Text for back page]

Ko te tamā tuhi tēnei e tuhi fakapukupuku ai nā vāega o te
Tūlāfono mo Fakahāuāga i loto o Kāiga 1995

Kāfai e i ei ni au fehili, fakafehokotaki te Fale Fakamahino mo
Kāiga i te koga e i ei koe, pe he lōia.

Ko te tamā tuhi tēnei e maua foki i te Ministry of Justice website i
te www.justice.govt.nz

Courts 009

[Month and year of publication]